

Poliisijohtaja Hannele Taavila

Sopimus Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä raja-alueen poliisiyhteistyöstä; voimaansaattaminen

Asian tausta

Sopimuksen tarkoituksena on tehostaa Suomen ja Ruotsin välistä poliisiyhteistyötä ja siten edelleen parantaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä sekä rikosten ehkäisemistä, paljastamista ja tutkintaa maiden välisellä raja-alueella. Sopimusta sovellettaisiin Suomessa Enontekiön, Kolarin, Muonion, Pellon, Tornion ja Ylitornion kuntien alueilla. Ruotsissa sopimusta sovellettaisiin Haaparannan, Kiirunan, Pajalan ja Ylitornion kuntien alueilla.

Sopimus sisältää määräykset kahdenlaisesta yhteistyöstä: pyynnöstä ja ilman pyyntöä toteutettavista kiireellisistä toimenpiteistä. Pyyntö voidaan esittää, jos tarvitaan kiireellistä apua, jotta raja-alueella voidaan ryhtyä toimiin sellaisen rikoksen torjumiseksi, johon liittyy ihmisten elämää, terveyttä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vaara. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi raiskaus, ryöstö, törkeä pahoinpitely, henkirikokset ja terrorismirikokset sekä tilanteet, joissa virkamieheen kohdistuu vakava uhka. Sopijapuoli voi aina kieltäytyä pyynnöstä. Ilman pyyntöä poliisimies voi ylittää valtionrajan ja ryhtyä raja-alueella sellaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen ihmisten henkeä, terveyttä tai ruumiillista koskemattomuutta välittömästi uhkaavan vaaran torjumiseksi. Tätä sovelletaan vain, jos on olemassa riski, että vaara toteutuu ennen kuin isäntäosapuolen virkamiehet saapuvat paikalle ja ryhtyvät toimiin. Suomen ja Ruotsin sisäministerit allekirjoittivat sopimuksen Torniossa 19.10.2021.

Sopimus sisältää eduskunnan toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnalle annettiin 30.11.2023 hallituksen esitys sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi ampuma-asetlain 17 §:n muuttamisesta (HE 92/2023 vp). Ehdotus sopimuksen voimaansaattamislainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisen lisäksi säännöksiä sopimuksen toimeenpanosta Suomessa. Ampuma-asetlain muuttamista koskeva lakiehdotus sisälsi sopimuksen mukaisen yhteistyön edellyttämät muutokset lakiin. Eduskunta hyväksyi sopimuksen, sen voimaansaattamislain sekä ampuma-asetlain muutoksen 19.4.2024 (EV 25/2024 vp). Tasavallan presidentti hyväksyi sopimuksen ja vahvisti sen voimaansaattamislain ja ampuma-asetlain muutoksen 17.5.2024. Suomi ilmoitti 26.6.2024 nootilla Ruotsille, että se on täyttänyt sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset oikeudelliset vaatimukset.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

Voimaantulo

Sopimus tulee sen 17 artiklan mukaisesti voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on vastaanotettu jälkimmäinen osapuolten keskenään diplomaattiteitse vaihtamista ilmoituksista, joilla ilmoitetaan, että tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset oikeudelliset vaatimukset on täytetty. Suomi ilmoitti asiasta Ruotsille 26.6.2024 ja Ruotsi Suomelle 17.12.2024. Siten sopimus tulee voimaan 1.2.2025.

Sopimuksen voimaansaattamislaki ja –asetus sekä laki ampuma-aselain 17 §:n muuttamisesta ja kyseisen lain voimaantuloasetus on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus

Sopimus ei sisällä Ahvenanmaan toimivaltaan kuuluvia määräyksiä.

Säännöskohtaiset perustelut

Ehdotetun ensimmäisen asetuksen 1 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään, että sopimus tulee voimaan 1.2.2025, niin kuin siitä on sovittu. Pykälän toinen momentti sisältää tavanomaisen säännöksen sopimuksen kansallisista hyväksymis- ja voimaansaattamisvaiheista. Asetuksen 2 §:ssä säädetään, että sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa. Asetuksen 3 § sisältää säännöksen sopimuksen voimaansaattamislain voimaantulosta. Asetuksen 4 § sisältää asetuksen voimaantulosäännöksen.

Ehdotetun toisen asetuksen 1 §:ssä säädetään, että ampuma-aselain 17 §:n muuttamisesta annettu laki tulee voimaan 1.2.2025. Asetuksen 2 § sisältää asetuksen voimaantulosäännöksen.

Laintarkastus

Asetukset on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

Toimivalta

Ensimmäinen asetusehdotus annetaan Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä raja-alueen poliisiyhteistyöstä tehdystä sopimuksesta annetun lain (260/2024) 12 ja 14 §:n ja valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 3 kohdan nojalla.

Toinen asetusehdotus annetaan ampuma-aselain 17 §:n muuttamisesta annetun lain (261/2024) voimaantulosäännöksen ja valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 3 kohdan nojalla.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaisi asetuksen raja-alueen poliisiyhteistyöstä Ruotsin kanssa tehdystä sopimuksesta sekä asetuksen ampuma-aselain 17 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosta.